

μέγα βιβλίον εἶναι σπουδαιότερον μεγάλης μάχης. Τὰ ἔργα τῆς φαντασίας ἤσκησαν ὡσχύτως μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας. Οὕτως ὁ Ραβελαι ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὁ Σερβάντης ἐν Ἰσπανίᾳ ἐκλόνησαν ὅ,τι εἶχον κακὸν καὶ ὑπερβολικὸν ὁ κληρὸς καὶ οἱ ἰππῶται, μὴ μεταχειρισθέντες ἕτερον ὄπλον εἰμὴ τὸ γελῶν, ταύτην τὴν φυσικὴν ἀντίθεσιν τοῦ τρόμου τῶν ἀνθρώπων. Ὁ λαὸς γελᾷ καὶ αἰσθάνεται ἑαυτὸν φωτιζόμενον. Ἐπειτα ἐπεφάνη ὁ Τηλέμαχος καὶ ἐπανήγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν φυσικὴν ἀρμονίαν.

«Οἱ ποιηταί,» λέγει ὁ Χαζλίτ, «ἀνήκουσιν εἰς φυλὴν, ἣτις διαρκεῖ περισσότερον τῶν ἡρώων ἀναπνεύουσι πλείοτερον τὸν ἀέρα τῆς ἀθανασίας. Τὰ ἔργα τοῦ Ὀμήρου καὶ Βιργιλίου δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τὰς χεῖράς μας, εἰς τὴν προσεφέλαιόν μας, ἐνῷ ὅ,τι ἔπραξαν οἱ ὑμνούμενοι ἤρωες, οὐδόλως σώζεται. Οἱ συγγραφεῖς, ἀποθνήσκοντες, ζῶσι καὶ ἐνεργοῦσι διὰ τῶν συγγραμμάτων, ἐνῷ οἱ ἱστοροῦμενοι καὶ ὑμνούμενοι, οἱ κατακτηταὶ τοῦ κόσμου εἶναι τέφρα ἐντὸς νεκρικῆς κάλπης. Ἡ συμπάθεια (ἐὰν δύναμαι νὰ ἐκφρασθῶ οὕτω) εἶναι μᾶλλον ζωηρὰ καὶ ἐφικτὴ μεταξὺ δύο ἰδεῶν παρά μεταξὺ ἰδέας καὶ πράξεως. Ἡ ἰδέα ἐνοῦται μετὰ τῆς ἰδέας ὡς φλόξ πρὸς φλόγα· ὅταν ἀποδιδῆ θυμασμὸν εἰς τὰς σιὰς τῶν ἡρώων καίει λίθον ἐπὶ μαρμαρίνων μνημείων. Ἄλλ' οἱ λόγοι, αἱ ἰδέαι, τὰ αἰσθήματα διὰ τοῦ χρόνου συμπήγνυνται καὶ σχηματίζονται εἰς οὐσίαν πραγματικὴν. Τὰ σώματα καὶ τὰ ἔργα μεταβάλλονται εἰς κόνιν, καὶ καταρρέουσι μικρὸν προξενούντα θόρυβον.—Δὲν ἀναμένει εἰμὴ ἤχος καὶ ἐλαφρὸς καπνός... Οὐ μόνον δὲ τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου ἐκλείπουσιν καὶ ἐξαφανίζονται μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀρεταὶ του, τὰ κάλλιστα τῶν προτερημάτων του συνοδεύουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ. Μόνον αἱ σκέψεις μένουσιν ἀθάνατοι μεταβιβαζόμεναι ἀνεπαφοὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Οἱ λόγοι εἶναι τὸ μόνον ὅπερ διαρκεῖ αἰώνιος.» Α. Μ.

ΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ

Ἐκ τῶν τοῦ Λιμυλίου Σουβέρτ.

11 Φεβρουαρίου. Ὅποιος θόρυβος εἰς τοὺς δρόμους! Πόθεν αἱ κραυγαὶ αὐταὶ καὶ οἱ ἀλλαγμοί; Ἄ! τὴν ἐνθυμήθη. Εἶνε ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν Ἀπικρέω· διέρχονται οἱ μετρηφισμένοι.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ καταργήσῃ τὰ βασιχεῖα ὄργια τῶν ἀρχαίων χρόνων, μόνον δ' ἠλλάξε τὸ ὄνομα αὐτῶν. Τὸ ὄνομα τὸ δοθὲν εἰς τὰς ἐλευθερὰς ταύτας ἡμέρας ἐνθυμίζει τὸ τέλος τῶν συμποσίων καὶ τὸν μέλλοντα νὰ ἐπακολουθήσῃ μῆνα τῆς ἐγκρατείας. Διότι ἀπὸ κρεως σημαίνει ἀκριβῶς ἀποχρῆν ἀπὸ τοῦ κρέατος! Εἶνε χωρισμὸς τεσσαρακονθήμερος ἀπὸ τῆς

κρεωφαγίας. Ὁ δὲ ἄνθρωπος παρασκευάζεται εἰς τὴν στέρησιν διὰ τοῦ κορσμοῦ καὶ κολάζεται ὅλαις δυνάμεσι πρὶν ἢ ἀρχίσῃ τὸν ἐξίλασμον.

Διὰ τί καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ παρά πᾶσι τοῖς λαοῖς ἀνευρίσκομέν τινα τῶν τρελῶν τούτων ἐορτῶν; Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἡ σύνεσις εἶνε ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ὀπίου· εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναπαύωνται κατὰ καιροὺς οἱ ἀσθενέστεροι; Τινὲς τῶν μοναχῶν, καταδεδικασμένοι ὑπὸ τῶν τυπικῶν αὐτῶν, ὡς οἱ τραπισταί, εἰς τὴν σιγὴν, ἀναλαμβάνουσι τὸν λόγον μόνον ἀπαξ τοῦ μηνός, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πάντες ὁμιλοῦσι ταῦτοχρόνως ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως. Ἴσως τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν τῷ κόσμῳ. Ὑποκείμενοι καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς τὴν κοσμιότητα, τὴν τάξιν, τὴν φρόνησιν, ἀποζημιούμεθα κατὰ τὰς ἀπόκρεω διὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην στενοχωρίαν· αἱ ἀσχήμενες ὀρέξεις αἱ τέως πεπιεσμέναι ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ ἡμετέρου ἐγκεφάλου εὐρίσκουσι τότε θύραν ἀνοικτήν. Ὡς τὰς ἡμέρας τῶν Κρονίων, οἱ δοῦλοι γίνονται ἐπὶ βραχὺν χρόνον κύριοι καὶ τὸ πᾶν ἐγκαταλείπεται εἰς τὰς μαῦρας παρθένους.

Αἱ κραυγαὶ διπλασιάζονται ἐν ταῖς τριόδοις, πληθύνονται οἱ θίασοι τῶν προσωπειοφόρων, πεζῶν, ἐφ' ἀμάξης, ἐφίππων. Ἀγωνίζονται τίς νὰ φανῆ ζωρρότερος διὰ νὰ διακριθῇ τινὰς ὥρας, διὰ νὰ ἐξεγείρῃ τὴν περιεργίαν ἢ τὸν φθόνον· τέλος δὲ τὴν ἐπαύριον ἀναλαμβάνουσι πάντες κατηφεῖς καὶ ἀπνηυδικότες τὸ ἔνδυμα καὶ τὰς βασάνους τῆς χθῆς.

Οἴμοι! σκέπτομαι μετὰ λύπης, ἕκαστος ἡμῶν ὁμοιάζει πρὸς τούτους τοὺς προσωπειοφόρους· συχνότατα ὁ βίος ὅλος εἶνε ἄχαρις ἀπὸ κρεως.

Καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἐορτῶν ἀνακουφίζουσῶν τὸ πνεῦμα, ἀναπαουσῶν τὸ σῶμα, ἱλαρουνουσῶν τὴν ψυχὴν. Καὶ δὲν δύνανται λοιπὸν νὰ εὐρεθῶσιν αὐταὶ ἐξω σκαιῶν ἀπολαύσεων; Οἱ οἰκονομολόγοι ζητοῦσιν ἀπὸ μακροῦ χρόνου νὰ εὕρωσι τὴν καλλίστην γρῆσιν τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἄ! πῶς ἐπεθύμουν ἐγὼ νὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀνακάλυψις τῆς καλλίστης χρήσεως τῶν ὥρων τῆς σχολῆς του! Δὲν θὰ εἶνε δύσκολος ἡ εὕρεσις καμάτων διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τίς ὅμως θὰ εὕρῃ δι' αὐτοὺς ἀναψυχάς; Ἄν ἡ ἐργασία παρέχῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀλλ' ἡ φαιδρότης εἶνε ἡ καθιστώσα αὐτὸν εὐχυμον. Ὡ φιλόσοφοι, ἀρχίσατε ἐρευνῶντες τὴν εὐφροσύνην, εὔρετε ἡμῖν διασκεδάσεις ἐστερημένας κτηνωδίας, ἀπολαύσεις ἐστερημένας ἐγωῖσμοῦ· ἐπινοήσατε τέλος ἀπόκρεω εὐχάριστον εἰς πάντας καὶ οὐδένα ἀτιμάζουσαν.

Ὡρα τρίτη. Ἐκλείσα πάλιν τὸ παράθυρόν μου, ἀνεζωπύρῃσα τὴν θερμοστάραν μου. Ἀπὸ ἐορτάζει ὅλος ὁ κόσμος, θέλω νὰ ἐορτάσω καὶ ἐγώ.

Ἄνάπτω τὸν μικρὸν λύγρον ἐφ' οὗ κατὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέρας ἐτοιμάζω καφὲν ἐξ ἐκείνου ὃν ὁ υἱὸς τῆς θυρωροῦ μου ἔφερεν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς καὶ λαμβάνω ἐκ τῆς βιβλιοθήκης μου ἕνα τῶν προσφιλῶν μοι συγγραφέων.

Ἴδου ἐν πρώτοις ὁ Ῥαββλαί, ὁ παιδρὸς ἐφημέριος τοῦ Meudon· ἀλλὰ τὰ πρόσωπα αὐτοῦ δουλοῦσι παρὰ πολὺ τὴν γλῶσσαν τῆς ἀγορᾶς. Ὁ Βολταίρος· ἀλλὰ, χλευάζων πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους, ἀποθαρρύνει αὐτούς. Ὁ Μολιέρος, ὅστις ἐμποδίζει τὸν γέλωτα καταναγκάζων εἰς σκέψιν. Ὁ Λεσάζ! . . . σταθῶμεν εἰς αὐτόν. Βαθὺς ὢν μᾶλλον ἢ σοβαρὸς, κηρύττει τὴν ἀρετὴν προκαλῶν τὸν κατάγγελον τῆς κακίας· ἂν δὲ ἡ ἐμπνευσις αὐτοῦ περιέχει ἐνίοτε τὴν πικρίαν, ἀλλὰ περικαλύπτεται πάντοτε διὰ φαιδρότητος. Βλέπει τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ καταφρονῇ αὐτοῦ καὶ γνωρίζει τὴν φαυλότητα αὐτοῦ χωρὶς νὰ τον μισῇ.

Καλέσωμεν ἐδῶ πάντας τοὺς ἥρωας τῶν ἔργων του, τὸν Γιλ Βλὰς, τὸν Φαβρίκιον, τὸν Σαγγράδον, τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Γρενάδας, τὸν δούκα τοῦ Λερί, τὴν Αὐγὴν, τὸν Σκιπίωνα. Χαρίεσαι ἢ ἀστεῖαι εἰκόνας ἀνάστητε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, πληρώσατε τὴν ἐρημίαν μου, μεταφέρατε εἰς αὐτὴν πρὸς ψυχαγωγίαν μου τὴν ἀπόκρεω τοῦ κόσμου οὐτινος εἴσθε ἔξοχοι προσωπειοφόροι.

Δυστυχῶς καθ' ἣν στιγμήν ἀποτείνω τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔχω νὰ γράψω ἐπιστολὴν μὴ ἐπιδεχομένην ἀναβολήν. Εἰς τῶν συνοίκων μου ἐν τῷ ὑπερῶν ἤλθε νὰ μοὶ τὴν ζητήσῃ χθές. Εἶνε γερόντιον εὐθυμον, ἔχον τὴν μόνην μανίαν νὰ συλλέγῃ εἰκόνας καὶ χαλκογραφίας. Ἐπιστρέφει σχεδὸν καθ' ἑκάστην οἴκαδα φέρων ἰχθυογραφίαν τινὰ ἢ ἐλαιογραφίαν μικρᾶς, ἐννοεῖται, ἀξίας, ἐπειδὴ ἐξεύρω ὅτι ζῆ πενιχρῶς, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἦν πρόκειται νὰ συντάξω δι' αὐτὸν ἀποδεικνύει τὴν πενίαν του. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔχασε τὸν υἱόν του, νυμφευμένον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡ δὲ χήρα αὐτοῦ μείνασα ἄπορος μετὰ μητρὸς γηραιᾶς καὶ ἐνὸς τέκνου, εἶχε γράψῃ ζητοῦσα ἄσυλον παρ' αὐτῶ. Ὁ κ. Ἀντώνιος μὲ παρακάλεσε πρῶτον μὲν νὰ μεταφράσω τὴν ἐπιστολήν, εἶτα δὲ νὰ γράψω ἀπάντησιν ἀρνητικὴν. Εἶχον ὑποσχεθῆ διὰ σήμερον τὴν ἀπάντησιν ταύτην· ἄς ἐκπληρώσω πρὸ παντός ἄλλου τὴν ὑπόσχεσίν μου.

. . . Τὸ φύλλον τοῦ ἐπιστολικοῦ χάρτου κεῖται ἐνώπιόν μου· ἐβύθισα τὸν κάλαμόν μου εἰς τὸ μελανοδοχεῖον καὶ ξέω τὸ μέτωπον ἵνα προκαλέσω τὴν ἐκρηξίν ἰδεῶν, ὅτε παρατηρῶ ὅτι μοὶ λείπει τὸ λεξικόν μου. Ὁ δὲ Παρισίους ὁ θείων νὰ λαλήσῃ ἀγγλικά ἄνευ λεξικοῦ ὁμοιάζει πρὸς βέρος ὅπερ ἀφέθη νὰ βραίνῃ χωρὶς νὰ κρατῆται. Τὸ ἔδαφος τρέμει ὑπὸ τοὺς πόδας του καὶ κλονίζεται εἰς τὸ πρῶτον

βῆμα. Τρέχω λοιπὸν εἰς τοῦ βιβλιοδέτου μου, ἔνθα εὐρίσκειτο τὸ λεξικόν μου· κατοικεῖ δὲ οὗτος ἐν γείτονι οἴκῳ.

Ἡ θύρα εἶνε ἡμιάνοικτος. Ἀκούω ὑποκώφους οἰμωγὰς· εἰσέρχομαι χωρὶς νὰ κτυπήσω καὶ βλέπω τὸν τεχνίτην πρὸ τῆς κλίνης τοῦ συγκατοίκου του, κατεχομένου ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ καὶ παραληροῦντος. Ὁ Πέτρος τὸν θεωρεῖ μετὰ τινος συγκεχυμένης δυσθυμίας. Μανθάνω δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ κουμπάρος του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐγερθῇ τὴν πρωτῶν καὶ ὅτι ἔκτοτε εὐρίσκειτο χειρότερα ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν.

Ἠρώτησα ἂν ἐμήνυσαν νὰ φέρωσιν ἰατρὸν.

— Ναι, μάλιστα! ἀποκρίνεται ὁ Πέτρος ἀποτόμως, δι' αὐτὸ χρειάζονται παράδες καὶ ὁ κουμπάρος ἄλλο δὲν οἰκονόμησε παρὰ χρέη.

— Ἀλλὰ σὺ, εἶπον ὀλίγον ἐκπεπληγμένος, δὲν εἶσαι φίλος του;

— Σωστά! διακόπτει ὁ βιβλιοδέτης· βέβαια εἶμαι φίλος του ὅπως τὸ ἄλογο τὸ δεξὶ εἶνε φίλος τοῦ ἀλόγου τοῦ ζερβιοῦ, φθάνει καθένα νὰ σέρνῃ τὸ κάρρο γιὰ λογαριασμό του καὶ νὰ τρώγῃ χωριστὰ τὴ βρώμην του.

— Ἀλλὰ βέβαια δὲν σκέπτεσαι νὰ τον ἀφήσῃς ἀπεριποίητον;

— Μπᾶ! ὅσω γι' αὐτὸ ἔμπορεῖ νὰ καλοζαπλωθῇ διάπλατα ἔς τὸ κρεββάτι γιὰτι εἶναι ἔχω νὰ πάω ἔς τὸ χορὸ.

— Τὸν ἀφίνεις μόνον;

— Ὅχι λοιπὸν νὰ χάσω ἐγὼ τὴ διασκέδασί μου, ἐπειδήτις ὁ κουμπάρος ἔχει τὸ κεφάλι ζαλισμένο; ἐρωτᾷ μετὰ τραχύτητος ὁ Πέτρος. Ἐχω νὰνταμωθῶ μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τοῦ μαστορο-Δημητρί. Ὅποιος ἔχη γαλασμένο τὸ στομάχι του ἄς πάρῃ φασκομηλιά· δὲν εἶνε ἰδικός μου λογαριασμός.

Ταῦτα δὲ λέγων ἀνοίγει δέμα τι ὄθεν ἐξάγει στολὴν βαστάζου καὶ ἀρχίζει νὰ μεταμφιέννεται.

Μάτην προσπαθῶ νὰ ἐμπνεύσω αὐτῷ αἰσθημάτα φιλανθρωπίας πρὸς τὸν δυστυχῆ τὸν στενάζοντα ἐκεῖ πλησίον αὐτοῦ παραδεδομένος ὅλη ψυχῇ εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναμενούσης αὐτὸν ἡδονῆς, ὁ Πέτρος ἀκροᾶται μου ἀνησυχῶς· τέλος δὲ, γενόμενος ἐκτὸς ἑμαυτοῦ ὑπὸ τοῦ κτηνώδους τούτου ἐγωῖσμοῦ, ἀπὸ τῶν παρατηρήσεων μεταβαίνω εἰς τὰς ἐπιπλήξεις καὶ καθιστῶ αὐτὸν ὑπεύθυνον ἐπὶ ταῖς συνεπειὰς ἄς δύναται νὰ ἔχη διὰ τὸν ἀσθενῆ ἐγκατάλειψις τοιαύτη.

Τότε πλέον ὁ βιβλιοδέτης, ὅστις ἦτο ἕτοιμος νὰναχωρήσῃ, σταματᾷ.

— Μὰ, διάβολε, τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω; ἀνακραυγάζει κτυπῶν τὸν πόδα· σοῦ φαίνεται πῶς εἶμαι ὑποχρεωμένος ἐγὼ νὰ περάσω τὸ καρναβάλι μου ζεσταίνοντας ποδόλουτρα;

— Εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ ἀφήσῃς ἕνα

συνάδελφόν σου νάποθάνη ἀβοήθητος! τῷ εἶπον.

— Ἄς ἴπῃ τότε ἔς τὸ νοσοκομεῖο!

— Μόνος; πῶς θὰ ἐμπορέση;

Ὁ Πέτρος δεικνύει διὰ τινος σχήματος ὅτι ἐπῆρε τὴν ἀπόφασίν του.

— Καλὰ λοιπόν, θά τον ἴπῃ ἐγὼ, λέγει· καὶ ἔτσι τὸν ξεφορτόνομαι καὶ μιὰν ὥρα ἀρχή-τερα. Ἐλα, σήκω, κουμπάρε.

Σεῖει τὸν σύνοικον αὐτοῦ ὅστις κατέκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης ἐνδεδυμένος. Κάμνω εἰς αὐτὸν τὴν παρατήρησιν ὅτι εἶνε παρὰ πολὺ ἀδύνατος καὶ δὲν δύναται νὰ περιπατήσῃ· ἀλλ' ὁ βιβλιοδέτης δὲν ἀκούει· τὸν βιάζει νὰ ἐγερθῇ, σύρει αὐτὸν ὑποστηρίζων καὶ φθάνει εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ θυρωροῦ ὅστις τρέχει νὰ φέρῃ ἄμαξαν. Βλέπω τὸν ἀσθενῆ ἀναβαίνοντα σχεδὸν λιπόθυμον εἰς τὴν ἄμαξαν μετὰ τοῦ ἀνυπομόνου μετμημφισμένου καὶ ἀμφοτέροι ἀπέρχονται ὁ μὲν ἐν' ἀποθάνῃ ἴσως, ὁ δὲ διὰ νὰ δειπνήσῃ καὶ διασκεδάσῃ!

Ἐξ ὧραι. Μεταβάς ἐκτύπησα τὴν θύραν τοῦ γείτονος, ὅστις μοὶ ἤνοιξε ἰδίᾳ χεῖρὶ καὶ εἰς τὸν ἔδωκα τὴν ἐπιστολὴν τὴν τέλος γραφεῖσαν καὶ προωρισμένην διὰ τὴν χήραν τοῦ υἱοῦ του. Ὁ κύριος Ἀντώνιος μ' εὐχαρίστησεν εὐλικρινῶς καὶ με παρεκάλεσε νὰ καθίσω.

Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν εἰσηρχόμην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ γηραιοῦ συλλογέως. Τοιχοχάρτα κεκλιδωμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ὧν τὰ ῥάκη κρέμανται τῆδε κἀκέῖσε, ἐστία ἐσβεσμένη, κλίνη ἐκ λωρίων, δύο καθίσματα μὲ ἄχυρον χαλασμένον εἶνε τὰ μόνᾳ σκεύη τοῦ δωματίου. Εἰς δὲ τὸ βάθος φαίνονται πολλαὶ ἰχνογραφίαι ἐπισεσωρευμέναι καὶ ἐλαιογραφίαι ἄνευ πλαισίων γυρισμέναι κατὰτοιχα.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθον ὁ γέρον ἐδείπνει, τρώγων κύταλα ἄρτου σκληροῦ ἅτινα διέβρεχεν ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος μετὰ ζαχαρέως. Παρετήρησεν ὅτι τὸ βλέμμα μου καθηλοῦτο ἐπὶ τοῦ μοναχικοῦ ἐκείνου γεύματος καὶ ἠρυθρίασεν ὀλίγον.

— Τὸ γεῦμά μου δὲν ἔχει τίποτε τὸ δελεαστικὸν δι' ὑμᾶς, γείτον, εἶπε μειδιῶν.

Ἀπεκρίθην ὅτι τὸ εὔρισκον τοῦλάχιστον πολὺ φιλοσοφικὸν ὡς γεῦμα τῶν ἀπόκρεω. Ὁ κύριος Ἀντώνιος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκάθησε πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Καθεὶς ἐορτάζει τὰς ἐπισήμους ἡμέρας κατὰ τὸν τρόπον του, ἐπανέλαβεν ἀρχίζων πάλιν νὰ ἐμβαπτίζῃ κόραν εἰς τὸ ποτήριόν του. Ἰπάρχουσι λαίμαργοι διαφόρων εἰδῶν, οὐδ' εἶνε πᾶσαι αἱ ἐστιάσεις προωρισμέναι εἰς θεραπείαν τοῦ οὐρανίσκου· ὑπάρχουσι καὶ εὐωχίαι διὰ τὰ ὄψα καὶ διὰ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐρριψα τὸ βλέμμα ἀκουσίως περὶ ἑμαυτὸν οἰοεὶ ἀναζητῶν τὸ ἀόρατον συμπόσιον τὸ δυνάμενον νὰ ἀντισηκώσῃ τὴν ἀνεπάρκειαν γεύματος οὕτω πενιχροῦ.

Μ' ἐνόησε δ' ἐκεῖνος βεβαίως, διότι ἠγέρθη μετὰ τῆς ἐπιδεικτικῆς βραδύτητος ἀνδρὸς βεβαίτου περὶ ἐκείνου ὅπερ μέλλει νὰ πράξῃ, ἐσκάλισεν ὀπισθεν διαφόρων εἰκόνων καὶ τέλος ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν ζωγραφίαν ἣν ἐκαθάρισε διὰ τῆς χειρὸς καὶ φέρων ἔθηκεν αὐτὴν σιγῆλῶς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας.

Παρίστανε δὲ ἡ εἰκὼν ὠραῖον γέροντα, ὅστις καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῆς γυναίκος, τῆς θυγατρὸς καὶ τῶν τέκνων του ἄδει, βοηθούμενος ὑπὸ μουσικῶν οἴτινες φαίνονται ὀπισθεν τῶν συνδαιτυμόνων. Ἀνεγνώρισα ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν σύνθεσιν ταύτην ἣν πολλὰκις εἶχον θαυμάσει ἐν τῇ Λούβρῳ καὶ εἶπον ὅτι εἶνε ἄριστον ἀντίγραφον τοῦ Ἰορδάνος.

— Ἀντίγραφον! ἀνέκραξεν ὁ κύριος Ἀντώνιος· εἶπατε μᾶλλον ἀρχέγραφον, γείτον, καὶ δὴ ἀρχέγραφον ἀναδιορθωθὲν ὑπὸ τοῦ Ροῦβενς. Ἰδέτε πρὸ πάντων τοῦ γέροντος τὴν κεφαλὴν, τὴν ἐσθῆτα τῆς νεαρᾶς γυναίκος καὶ τὰ πάρεργα. Θὰ ἠδύνατό τις νὰ μετρήσῃ τὰς κορυφὰς τοῦ ζωγράφου ἐκείνου τοῦ γίγαντος περὶ τὸν χρωματισμόν. Δὲν εἶνε μόνον ἀριστοτέχνημα, κύριε, εἶνε θησαυρὸς, εἶνε ἅγιον λείψανον! Ἡ ἐλαιογραφία ἐν τῇ Λούβρῳ θεωρεῖται μαργαρίτης, ἀλλ' αὕτη εἶνε ἀδάμας.

Στηρίζων δὲ τὴν ζωγραφίαν ἐπὶ τῆς ἐστίας οὕτως ὥστε νὰ πέσῃ ἐπ' αὐτὴν τὸ φῶς καταλλήλως, ἐπανέλαβε πάλιν τὴν προτέραν του θέσιν, διαβρέχων τὸν ἄρτον, χωρὶς νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοῦ θαυμασίου πίνακος. Ὁ βλέπων τὸν γέροντα θὰ ἔλεγε ὅτι ἡ θεὰ τῆς εἰκόνος παρεῖχεν εἰς τὰ κύταλα τοῦ ἄρτου ἀπαλότητα ἀπροσδόκητον· ἔτρωγεν αὐτὰ βραδέως οἰοεὶ ἐντροπῶν καὶ ἐκένου τὸ ποτήριόν του ῥοφῶν κατ' ὀλίγον. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του οἱ ἐρρυτιδωμένοι εἶχον ἱλαρυνθῆ, οἱ ῥώθωνες ἐξωγκοῦντο. Παριστάμην ἀληθῶς εἰς εὐωχίαν τοῦ βλέμματος, ὡς ἐκεῖνος τὴν εἶχε καλέσει.

— Βλέπετε, ὅτι ἐορτάζω καὶ ἐγὼ, ἀνέλαβε, σείων τὴν κεφαλὴν θριαμβευτικῶς· ἄλλοι θὰ τρέξωσι σήμερον εἰς ἐστιατόρια καὶ χοροὺς, ἀλλ' ἐγὼ ἐπεδαψίλευσα ἑμαυτῷ ταύτην ἔδω τὴν θυμηθίαν διὰ τὸ ἐορτάσω τὰς ἀπόκρεω.

— Ἄλλ' ἂν ἡ εἰκὼν αὕτη εἶνε ἀληθῶς οὕτω βαρύτιμος, ἀπῆντησα, πρέπει νὰ στοιχίζῃ πολλά.

— Αἱ! αἱ! εἶπεν ὁ κύριος Ἀντώνιος μετὰ νωχελείας ἀλαζονικῆς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς καὶ παρουσιασθῇ καλὸς ἐραστῆς, αὐτὸ ποῦ βλέπετε ἐμπορεῖ νὰ ἀξίξῃ καμμίαν εἰκοσαριά χιλιάδας φράγκα.

Ἀνεσκίρτησα καὶ ὠπισθοχώρησα.

— Καὶ σεῖς τὴν ἠγοράσατε; ἀνέκραξα.

— Διὰ τίποτε, ἀπῆντησε, καταβιβάζων τὴν φωνήν· αὐτοὶ οἱ ῥωποπῶλαι εἶνε ἄνοι· ὁ ἰδικὸς μου ἐξέλαβεν αὐτὴν τὴν εἰκόνα ὡς ἀντίγραφον μαθητοῦ, μοὶ τὴν ἀφῆκε διὰ πεντήκοντα εἰκο-

σόφραγα τοῖς μετρητοῖς! σήμερον τὴν πρωΐαν τοῦ τα ἐπῆγα, καὶ τώρα τοῦ κάκου θὰ ἤθελε νὰ ἴαρη ὀπίσω τὸν λόγον του.

— Τὴν πρωΐαν; ἐπανάλαβον, ἐπαναφέρων ἀκουσίως τὰ βλέμματά μου εἰς τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν ἣν με παρεκάλεσεν ὁ κύριος Ἄντωνιος νὰ γράψω πρὸς τὴν χήραν τοῦ υἱοῦ του καὶ ἦτις ἔκειτο ἔτι ἐπὶ τῆς μικρᾶς τραπέζης.

Οὐδαμῶς προσέσχεν εἰς τὴν ἐπιφώνησίν μου καὶ ἐξηκολούθησε θαυμάζων τὸ ἔργον τοῦ Ἰορδάενος ὡσεὶ ἐν ἐκστάσει.

— Ὅποια τέγνη περὶ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἐπισκίασιν! ἐπιθύριζε τραγανίζων τὸ τελευταῖον του κύταλον ἐν τρυφῇ ὅποια ἔμφασις, ὅποιον πῦρ! Ποῦ ἄλλου ἔμπορεῖ τις νὰ εὔρη τὴν διαφάνειαν αὐτὴν τῶν χρωματισμῶν, τὴν μαγίαν αὐτὴν τῶν ἀντανεκλάσεων, τὴν δύναμιν ταύτην, τὴν φυσικότητα αὐτὴν;

Ἐπειδὴ δὲ ἠκροώμην αὐτοῦ μένων ἀκίνητος, ἐξέλαβε τὴν ἐκπληξίν μου ἀντὶ θαυμασμοῦ καὶ κτυπῶν μου τὴν ὠμοπλάτην.

— Εἶσθε ἐκθαμβος, ἀνέκραξε φαιδρὸς, δὲν ἐφαντάζεσθε ὅτι θὰ ἴδητε τοιοῦτον θησαυρόν! Τί λέγετέ περὶ τῆς ἀγορᾶς μου;

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπήντησα σοβαρῶς· ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ἠδύνασθε νὰ κάμητε ἀγορὰν καλητέραν.

Ὁ κύριος Ἄντωνιος ὕψωσε τὴν κεφαλὴν.

— Καὶ πῶς; ἀνέκραξε· μὲ νομίζετε ἀνθρωπον δυνάμενον νὰ πατηθῇ περὶ τὴν ἀξίαν ζωγραφίας τινὸς ἢ περὶ τὴν τιμὴν αὐτῆς;

— Οὐδαμῶς παραγνωρίζω οὔτε τὴν ὑμετέραν φιλοκαλίαν, οὔτε τὰς καλλιτεχνικὰς ὑμῶν γνώσεις· ἀλλὰ φρονῶ εὐπαρησιαστώσως ὅτι ἀντὶ τῆς τιμῆς τῆς ζωγραφίας ἦτις εἰκονίζει ὑμῖν τὸ οἰκογενειακὸν τοῦτο συμπόσιον ἠδύνασθε νὰ ἔχητε...

— Τί λοιπόν;

— Τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν, κύριε.

Ὁ γηραιὸς συλλογεὺς ἔρριψεν ἐπ' ἐμὲ βλέμμα ἐμφαινὸν οὐχὶ ὀργὴν, ἀλλὰ περιφρόνησιν. Προφανῶς ἀπεδεικνυμένη εἰς αὐτὸν βάρβαρος, ἀνίκανος νὰ ἐνοήσω τὰς καλὰς τέχνας καὶ ἀνάξιος νὰ πολαύσω αὐτῶν. Ἡ ἔρθη χωρὶς νὰ παντήσῃ, ἔλαβε πάλιν ἀποτόμως τὴν ζωγραφίαν τοῦ Ἰορδάενος καὶ τὴν ἐπανάφερον εἰς τὴν κρύπτῃν αὐτῆς ὀπισθεν τῶν ἰχνογραφιῶν.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔδειξεν ὅτι με ἀποχαιρετίζει· ἐχαιρέτισα καὶ ἐξῆλθον.

Ὡρα ἐβδόμη. Ἐπιστρέψας οἴκῳ εὗρισκω τὸ ὕδωρ μου βράζον ἐπὶ τῆς μικρᾶς μου λυχνίας· ἀρχίζω νὰ λέθω τὸν καφὲν καὶ ἐτοιμάζω τὴν πρόχουν.

Ἡ προετοιμασία τοῦ καφὲ εἶνε διὰ τὸν ζῶντα βίον μονήρη ἢ λεπτοτάτη καὶ τερπνοτάτη τῶν οἰκιακῶν ἀσχολιῶν, εἶνε τὸ ἄγρον ἄωτον τῶν οἰκιακῶν ἔργων τοῦ ἀγάμου.

Ὁ καφὲς εἶνε, οὕτως εἶπεν, τὸ μεταίχιμιον μεταξὺ τῆς τροφῆς τῆς σωματικῆς καὶ τῆς τροφῆς τῆς πνευματικῆς. Ἐπενεργεῖ δ' εὐχαρίστως συγχρόνως ἐπὶ τε τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐπὶ τὴν διάνοιαν. Καὶ αὐτὸ τὸ ἄρωμά του μόνον παρέχει εἰς τὸ πνεῦμα οὐκ οἶδα ποίαν φαιδρὰν ἐνέργειαν· εἶνε δαίμων δανειζὼν τὰς πτέρυγας αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν φαντασίαν καὶ μετάγων αὐτὴν εἰς τὰς χώρας τῆς Καλιμάς. Ὅταν εἶμαι χωμένος εἰς τὴν παλαιάν μου πολιθρόναν μὲ τοὺς πόδας ἐξηπλωμένους πρὸ ἐστίας σπινθηρακίζούσης, καὶ τὸ οὖς μου θωπεύηται ὑπὸ τοῦ κελαρισμοῦ τοῦ ἱμπρικίου ὅπερ φαίνεται οἶονεὶ συνδιαλεγόμενον μετὰ τῶν πυροστατῶν του, ἢ δὲ ὄσφρισις ἐξερεθίζεται ἡδέως ὑπὸ τῶν ἀρωμάτων τοῦ ἀραβικοῦ κόκκου, ἔχω δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμισκεπεῖς ὑπὸ τοῦ καταβιβασμένου σκούφου μου, μοὶ φαίνεται πολλάκις ὅτι ἐκάστη νιφὰς τοῦ ἀρωματικοῦ ἀτμοῦ περιβάλλεται σχῆμά τι ὠρισμένον καὶ βλέπω ἐν αὐταῖς κατὰ σειρὰν, ὡς ἐν ταῖς ἀντανεκλάσεσι τῶν ἐρρήμων, τὰς διαφόρους εἰκόνας ὧν εὐχομαι καὶ ποθῶ τὴν πραγμάτευσιν.

Κατ' ἀρχὰς ὁ ἀτμὸς μεγεθύνεται, χρωματίζεται καὶ βλέπω οἰκίσκον εἰς τὰς κλιτύας λόφου· ὀπισθεν δ' αὐτοῦ ἐκτείνεται κῆπος περιφρασσόμενος ὑπὸ λευκακωνθῶν καὶ διαρρέομενος ὑπὸ βυακίου, εἰς οὗ τὰς ὄχθας ἀκούω βομβοῦσας τὰς μελίσσας.

Ἐπειτα τὸ τοπεῖον αὐξάνει ἀκόμη. Βλέπω ἀγροὺς καταφύτους ὑπὸ μηλεῶν καὶ διακρίνω ἐξευγμένον ἄστρον ἀναμένον τὸν κύριόν του. Ἀπώτερον, ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ δάσους ἀντηχοῦντος ὑπὸ τῶν κτύπων τῆς ἀξίνης, ἀναγνωρίζω τὴν καλύβην τοῦ ξυλοσχίστου, ἔχουσαν στέγασμα ἐκ χλόης καὶ σχιδῶν.

Καὶ ἐν μέσῳ πασῶν τούτων τῶν ἀγροτικῶν εἰκόνων μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω οἶονεὶ παράστασιν τινα ἐμοῦ αὐτοῦ κυμαινομένου καὶ διελαύνοντος! Τὸ φάντασμά μου περιφέρεται ἐν τῷ ὄνειρῳ μου.

Οἱ ἀναβρασμοὶ τοῦ ὕδατος ἀπειλοῦντος νὰ ἐκχειλισθῇ μὲ ἀναγκάζουσι νὰ διακόψω τὴν μελέτην ταύτην ἵνα ῥίψω εἰς τὸ ἱμπρικίον τὸν καφὲν. Τότε δ' ἀναλογίζομαι ὅτι δὲν ἔχω γάλα· λαμβάνω τὸ δοχεῖον καὶ κατέρχομαι εἰς τῆς γαλακτοπόωιδος.

Ἡ μάνα Διονυσούλα εἶνε ῥωμαλέα χωρικὴ ἐλθοῦσα ἐν νεωτάτῃ ἡλικίᾳ ἐκ Σαβοῦας καὶ ἦτις παρὰ τὰς συνθηεῖας τῶν συμπατριωτῶν τῆς δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῆς. Δὲν ἔχει οὔτε σύζυγον οὔτε τέκνα, καίπερ ἀποκαλουμένη μήτηρ· ἀλλ' ἠξιώθη τοῦ ὀνόματος μάνας ἕνεκα τῆς ἀπαύστου ἀγαθότητος αὐτῆς. Γενναῖον πλάσμα, ἐγκαταλελειμμένον ἐν τῷ ἐγκοσμίῳ ὑπὲρ ὑπάρξεως ἀγῶνι, εὐρεν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν μετρίαν τῆς θέσειν ἐργάζο-

μένη, ἄδουσα, προστρέχουσα ἄρωγός τῶν ἄλλων καὶ ἀφίνουσα τὰ λοιπὰ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Θεοῦ.

Μόλις φθάσας εἰς τὴν θύραν τῆς γαλακτοπώ-
λιδος, ἀκούω ἀδιαλείπτους καγχασμούς. Ἐν
τινι δὲ τῶν γωνιῶν τοῦ γαλακτοπωλείου τρία
παιδιά κάθονται χαμαί, φέροντα τὴν καπνι-
σμένην ἐνδυμασίαν τῶν μικρῶν Σαβασιδῶν, καὶ
κρατοῦσιν ἐν χερσίν μεγάλα τεμάχια βουτυ-
ρωμένου ἄρτου καὶ τυροῦ. Τὸ νεώτατον αὐτῶν
εἶχε πασαλειφθῆ τὸ πρόσωπον ἕως τῶν ὀφθαλ-
μῶν καὶ ἐκ τούτου προήρχετο ἡ πολλὴ ἐκείνη
φαιδρότης.

Ἡ μάνα Διονυσούλα μοὶ δεικνύει τὰ παιδιά.

— Γιὰ δὲς ἐδῶ αὐτὰ τὰ ἀθῶα, τί φαεῖ τοῦ
σοῦ κάνου, εἶπε θωπεύουσα διὰ τῆς χειρὸς
τὴν κεφαλὴν τοῦ μικροῦ λαιμάργου.

— Δὲν εἶχε προγευθῆ ἀκόμη, παρατηρεῖ ὁ
σύντροφός του, δικαιολογῶν αὐτόν.

— Φτωγούλι μου! εἶπεν ἡ γαλακτοπώλις
τὰ καυμένα σοῦ εἶνε ἀφημένα χωρὶς προστά-
την εἰς τοὺς πέντε δρόμους καὶ δὲν ἔχουν ἄλ-
λον πατέρα παρὰ τὸν Θεόν!

— Καὶ δι' αὐτὸ χρησιμεύεις σὺ εἰς αὐτὰ
ὡς μήτηρ; ὑπέλαβον μελιχίως.

— Ὅτι κάνω εἶνε πολὺ ὀλίγον, εἶπεν ἡ
μάνα Διονυσούλα, μετροῦσα τὸ γάλα μου· ἀλλὰ
κάθε ἡμέρα μαζεύω μερικὰ ἀπὸ τὸν δρόμον διὰ
νὰ φᾶνε μιὰ φορὰ καὶ νὰ χορτάσουν. Ἀγα-
πημένα μου παιδιά! ἡ μητέρες τους θὰ μοῦ το
ἀνταποδώσουν μιὰν ἡμέραν ἔς τὸν παράδεισο.
Κ' ἔπειτα, τί νὰ σας πῶ, μοῦ ἐνθυμίζου καὶ
τὰ βουνά μου! Ὅταν τραγουδοῦν τὸ τραγου-
δάκι τους καὶ χορεύουν, μοῦ φαίνεται πάντα
ἕως ξαναβλέπω τὸν παπποῦ μας.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς χωρικῆς ἐνοτίσθησαν
ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα.

— Οὕτω λοιπὸν μόνῃ πληρωμῇ τῆς εὐεργε-
σίας ἣν τοὶς παρέχεις εἶνε αἱ ἀναμνήσεις σου;
ὑπέλαβον.

— Ναί, ναί, εἶπε! καὶ ἡ χαρὰ των! Τὰ γέλοια
αὐτῶν τῶν μικρῶν, κύριε, εἶνε ὅσων τὸ κελά-
δημα τοῦ πουλιοῦ· δὲν ἔξέρω εἶνε ὅσων νὰ δί-
νουν εὐχαρίστησι καὶ θάρρος διὰ νὰ ζήσῃ κανεὶς.

Λέγουσα δὲ ταῦτα παρεσκευάζε νέα τεμάχια
ἄρτου, προσθέτουσα καὶ μῆλα καὶ ὀλίγα κάρυα.

— Ἐλάτε, ἀγγελοῦδιά μου, ἀνέκραξε, βάλ-
ετε αὐτὰ ἔς τὴν τζέπη σας γι' αὐριο.

Ἐπειτα δὲ στρεφόμενη πρὸς με,

— Σήμερα ἀφανίζομαι, προσέθηκεν, ἀλλὰ πρέ-
πει νὰ γιορτάσω καὶ ἐγὼ ταῖς ἀποκριαῖς.

Ἀνεχώρησα χωρὶς νὰ εἶπω λέξιν ἡμην λίαν
συγκεκινημένος.

Τέλος λοιπὸν εἶχον ἀνακαλύψει τὸ ζητούμε-
νον, τὴν ἀλήθῃ ἡδονήν. Ἀφ' οὗ πρῶτον εἶχον
ἰδεῖ τὸν ἐγωϊσμὸν τῆς φιληδονίας καὶ τοῦ καθα-
ροῦ νοῦ εὗρισκον τὴν εὐφρόσυτον ἀφοσίωσιν τῆς

ἀγαθότητος. Ὁ Πέτρος, ὁ κύριος Ἀντώνιος καὶ ἡ
μάνα Διονυσούλα εἶχον ἐορτάσει τὰς ἀπόκριω·
ἀλλὰ διὰ μὲν τοὺς δύο πρῶτους ἡ ἐορτὴ ὑπῆρξε
τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ πνεύματος, διὰ δὲ τὴν
τρίτην ὑπῆρξεν ἐορτὴ τῆς καρδίας. **Λ.

ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΤΟΥΡΚΟΙΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Σκαρλάτου Δ. Βυζαντίου.

Τὴν συμπάθειαν καὶ ἐλεημοσύνην ὁ Τούρκος
ἐπεκτείνει ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν ὁμοφυῶν του
ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀλόγων ζώων,
καὶ κατ' ἐξοχὴν τῶν ἀβλαβεστέρων ἢ ὠφελιμο-
τέρων. Ἐκ τούτου ἡ πληθὺς ἐκείνη τῶν ἀγρίων
περιστερῶν καὶ τῶν κατοικιδίων τρυγῶνων, αἱ
ὁποῖαι γεννοβολοῦσι καὶ τρέφονται εἰς πολλὰ
τζαμιά· πληθὺς τοςάυτη, ὥστε ἐπὶ τῶν γεννη-
μάτων τῶν μεταφερομένων εἰς τὸ Πέραν διὰ
θαλάσσης, τὰ ὅποια ἐμονοπώλει, ὡς γνωστὸν,
ἄχρισ οὐ πρὸ πολλοῦ ἢ Κυβέρνησις, ἐκπίπτεται
τόσον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν διὰ τὰ πτηνὰ ταῦτα, τὰ
ὅποια, ἅμα ἴδωσι τὸ πορθητὸν κινουμένον, ἐ-
πιπίπτουσι ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῷ χύδην ἐπισσω-
ρευομένου σίτου τόσον πολλὰ, ὥστε μερικὰ, μὴ
εὗρισκοντα ἐπὶ τοῦ σωροῦ τόπον, περιμένουσι
τὴν σειρὰν αὐτῶν σκαλωμένα εἰς τῶν κωπηλα-
τῶν τοὺς ὦμους.

Ἐπίσης ἱεροὶ θεωροῦνται καὶ οἱ πυργίται
στρουθοὶ (τὰ σπουργίτια), πρὸς ἐμφώλευσιν τῶν
ὁποίων ὄλαι αἱ Τουρκικαὶ οἰκίαι ἔχουσιν ἔξω-
θεν τῶν τειχῶν αὐτῶν ἐπίτηδες κτισμένας νεο-
τιὰς εἰς σχῆμα οἰκίσκων. Καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι
ὁ καθ' ἡμᾶς γνωστὸς Τσελεμπῆ-Ἐφέντης, κα-
ταντήσας εἰς εἶδος ἀτροφίας περὶ τὸ γῆρας του,
ἐπειδὴ οἱ ἱατροὶ τῷ διώρισαν νὰ τρώγῃ ὀρύζιον
βρασμένον εἰς τὸν ζωμὸν τῶν μικρῶν πτηνῶν
τούτων, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν συμ-
βουλήν, πρὶν ὁ ἱμάμης τοῦ μαχαλέτου τῷ ἔ-
δωκε τὴν ἄδειαν ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ διδῇ ἐν φλω-
ρίον ἀντὶ ἐκάστου πυργίτου εἰς τὸ Πτωχοτρο-
φεῖον.

Ἀλλὰ τὸ σέβας τῶν Μωαμεθανῶν πρὸς τοὺς
πελαργούς (λεϊλέκια) δὲν ἔχει μόνην αἰτίαν ὅτι
καταδιώκουσι πρὸς τροφήν αὐτῶν τὰ ὄφειδια
καὶ τὰ ἄλλα φαρμακερὰ ἔρπετά, ἀλλ' ἀκόμη
καὶ διότι τοὺς φρονοῦσιν ἀπερχομένους κατ' ἔ-
τος εἰς τὴν Μέκκαν, ὅθεν καὶ τοὺς ὀνομάζουσι
προσκυνητὰς (χατζῆ), καὶ πιστεύουσιν ἐπομέ-
νως ὅτι εἰς ὁποίαν οἰκίαν ἐπάνω νεοτοποιήσω-
σιν, ἐκεῖ οὔτε πανώλη οὔτε πυρκαϊὰ πλησιάζει·
καὶ οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τοὺς βλάψῃ!
Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Lady Montague, ἀστείζομένη,
λέγει ὅτι «οἱ εὐτυχέστεροι ὑπήκοοι τῆς Τουρ-
κίας εἶνε οἱ πελαργοί.» Τὴν αὐτὴν ἀσυλίαν ἀ-
πολαμβάνουσι τὰ πτηνὰ ταῦτα καὶ εἰς τὴν Ὀλ-
λανδίαν, καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ διατὶ καὶ αἱ ἴβεις

1. Περὶ τῶν σκύλων παρὰ τοῖς Τούρκοις ἰδὲ τόμ.
Ε' τῆς Ἐστίας. Σ. τ. Δ.